

CNT (Μάης 1936): Η συννομοσπονδιακή θεώρηση του ελευθεριακού κομμουνισμού

Προσχέδιο της οργάνωσης της ελευθεριακής κομμουνιστικής κοινωνίας, όπως καταγράφηκε δυο μήνες πριν την ισπανική επανάσταση, στο έκτακτο συνέδριο της CNT (Σαραγόσα, Μάης 1936). Από το βιβλίο "El Congreso Confederal de Zaragoza, 1936", εκδόσεις ZERO, Μαδρίτη, Φλεβάρης 1978.

Ο καθορισμός με μαθηματική ακρίβεια όλων όσων θα συγκροτήσουν τη μελλοντική κοινωνία θα ήταν μια παράλογη απαίτηση. Πολλές φορές ανάμεσα στη θεωρία και στην πράξη υπάρχει μια πραγματική άβυσσος. Δε θέλουμε να πέσουμε στο λάθος των πολιτικών που παρουσιάζουν οριστικές λύσεις για όλα τα προβλήματα, λύσεις που στην πράξη αποτυγχάνουν παταγωδώς, αφού προσπαθούν να επιβάλουν μια μέθοδο για όλες τις περιπτώσεις χωρίς να λαμβάνουν υπόψη την ίδια την εξέλιξη της ανθρώπινης ζωής.

Εμείς, που έχουμε μια υψηλότερη θεώρηση των κοινωνικών προβλημάτων, δεν θα το κάνουμε αυτό. Προσχεδιάζοντας τις ρυθμίσεις του ελευθεριακού κομμουνισμού, δε θα παρουσιάσουμε ένα μοναδικό πρόγραμμα, που δεν θα επιδέχεται μετατροπές. Αυτές λογικά θα προκύψουν, και θα είναι οι ίδιες οι αναγκαιότητες και οι εμπειρίες που θα τις καθορίσουν.

Η δημιουργική αντίληψη της επανάστασης

Είναι ολοκληρωτικά απηρχαιωμένη η παλιά αντίληψη σύμφωνα με την οποία η επανάσταση δεν είναι παρά η βίαιη στιγμή της καταστροφής του καπιταλιστικού συστήματος. Στην πραγματικότητα πρόκειται για την υλοποίηση μιας κατάστασης πραγμάτων που έχει ήδη λάβει σάρκα και οστά στη συλλογική συνείδηση (...)

Γι' αυτό, με λίγα λόγια, θεωρούμε ότι η επανάσταση ορίζεται:

1. Σαν η ψυχική κατάσταση απέναντι σε μια τάξη πραγμάτων που έρχεται σε σύγκρουση με τις ελπίδες και τις αναγκαιότητες του ατόμου.
2. Σαν κοινωνική πράξη όταν υλοποιείται μέσα σε συλλογικότητες μια δράση που έρχεται σε σύγκρουση με τους θεσμούς του καπιταλιστικού συστήματος.
3. Σαν οργανωμένη πράξη, όταν αισθάνεται την αναγκαιότητα της συγκρότησης μιας δύναμης ικανής για την εξασφάλιση της υλικής της υπόστασης.

Θα πρέπει επίσης να επισημάνουμε τους εξής παράγοντες:

α) την κατάρρευση της ηθικής εκείνης που αποτέλεσε τη βάση του καπιταλιστικού συστήματος.
β) τη χρεωκοπία του στον οικονομικό τομέα. γ) την αποτυχία της πολιτικής του έκφρασης, τόσο υπό τη μορφή του "δημοκρατικού καθεστώτος" όσο και στη νέα μορφή του, τον κρατικό καπιταλισμό, δηλαδή τον εξουσιαστικό κομμουνισμό.

Η συνισταμένη αυτών των παραγόντων σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή θα προκαλέσει την έναρξη της βίαιης περιόδου που θα οδηγήσει στην πραγματικά δημιουργική εποχή της επανάστασης.

Για τη θεμελίωση της επανάστασης δεν αρκεί ούτε η αμοιβαία βοήθεια, ούτε η αλληλεγγύη ούτε η πολυσυζητημένη χαριστικότητα. Αυτές οι τρεις αρχές που στο παρελθόν ανακούφιζαν από τις δυσαρμονίες των ατελών κοινωνιών, στις οποίες το άτομο είναι εγκαταλειμένο, αντιμέτωπο με μια αυθαίρετη και επιβαλλόμενη αντίληψη περί δικαίου, πρέπει να αναπτυχθούν και να συγκεκριμενοποιηθούν σε νέες μορφές κοινωνικής συνύπαρξης των οποίων η υψηλότερη έκφραση είναι ο ελευθεριακός κομμουνισμός: οι μόνοι περιορισμοί για την ικανοποίηση των αναγκαιοτήτων κάθε ανθρώπινης ύπαρξης να είναι αυτοί που τυχόν θα επιβάλλονται από τις αναγκαιότητες της νέας οικονομικής οργάνωσης.

Αν "όλοι οι δρόμοι οδηγούν στη Ρώμη", όλες οι μορφές οργάνωσης της παραγωγής και της διανομής που κατευθύνονται από το πνεύμα της ισότητας οδηγούν στην πραγματοποίηση της δικαιοσύνης και της κοινωνικής αρμονίας.

Η οργάνωση της νέας κοινωνίας - Τα πρώτα μέτρα της επανάστασης

Με το πέρας της βίαιης περιόδου της επανάστασης, θα καταργηθούν η ατομική ιδιοκτησία, το κράτος, το προνόμιο του άρχειν και, κατά συνέπεια, οι τάξεις που χωρίζουν την κοινωνία σε εκμεταλλευτές και εκμεταλλευομένους, καταπιεστές και καταπιεσμένους.

Με την κοινωνικοποίηση του πλούτου, οι ελεύθερες οργανώσεις των παραγωγών θα αναλάβουν την αδιαμεσολάβητη διαχείριση της παραγωγής και της κατανάλωσης.

Εγκαθιδρύοντας σε κάθε τόπο την ελευθεριακή κομμούνα, θα θέσουμε σε λειτουργία τον νέο κοινωνικό μηχανισμό. Οι παραγωγοί κάθε κλάδου, συγκεντρωμένοι στα συνδικάτα και τους τόπους εργασίας, θα καθορίσουν ελεύθερα τον τρόπο οργάνωσής τους. Κάθε ελευθεριακή κομμούνα θα κατασχέσει όσα κατείχε η αστική τάξη: μέσα παραγωγής, πρώτες ύλες, κατοικίες, ρουχισμό κλπ. Τα αγαθά θα περάσουν στην κατοχή των εργαζομένων για να διανεμηθούν προς όφελος της κοινότητας.

Το πρώτο μέλημα κάθε κομμούνας θα είναι η παροχή όλων των δυνατών ανέσεων στους κατοίκους, η παροχή περίθαλψης στους αρρώστους και εκπαίδευσης στα παιδιά.

Πρέπει από τώρα να συνηθίζουμε στην ιδέα ότι οι πρώτες μέρες της επανάστασης δεν θα είναι εύκολες και ότι το κάθε άτομο θα πρέπει να καταβάλει το μέγιστο των προσπαθειών του και να καταναλώνει μόνο ό,τι θα επιτρέπουν οι δυνατότητες της παραγωγής. Όλη αυτή η περίοδος θα απαιτήσει θυσίες και ατομική και συλλογική συναίνεση για να μην προκληθούν δυσχέρειες στο έργο της οικοδόμησης αυτής της κοινωνίας που όλοι μαζί αποφασίσαμε.

Σχέδιο του τρόπου οργάνωσης των παραγωγών

Η οργάνωση της οικονομίας, σε όλες τις εκφράσεις της παραγωγής, θα προσαρμοστεί αυστηρά στις αρχές της κοινωνικής οικονομίας, διαχειριζόμενη μέσω των διαφόρων οργανισμών των παραγωγών οι οποίοι συγκεντρωμένοι σε γενικές συνελεύσεις θα την ελέγχουν διαρκώς.

Σαν βάση στον τόπο εργασίας, στο συνδικάτο, στην κομμούνα, σε όλες τις ρυθμιστικές οργανώσεις της νέας κοινωνίας, θα είναι ο παραγωγός, το άτομο, ο θεμελιώδης λίθος κάθε κοινωνικού συστήματος.

Σαν όργανο σύνδεσης της κομμούνας με τον τόπο εργασίας, το εργοστασιακό συμβούλιο, εναρμονισμένο με τα υπόλοιπα κέντρα εργασίας.

Σαν όργανο σύνδεσης των ενώσεων των παραγωγών, τα συμβούλια παραγωγής και στατιστικής, που θα ομοσπονδοποιηθούν για να συγκροτήσουν ένα σταθερό δίκτυο διασύνδεσης όλων των παραγωγών της Ιβηρικής Συνομοσπονδίας.

Στην ύπαιθρο: σαν βάση ο παραγωγός μέσα στην κομμούνα που θα διαχειρίζεται όλο το φυσικό πλούτο κάθε γεωπολιτικής ενότητας.

Σαν όργανο σύνδεσης, το συμβούλιο καλλιέργειας, στο οποίο θα συμμετέχουν τεχνικοί σύμβουλοι που θα

υποδεικνύουν την κατάλληλη για κάθε περιοχή καλλιέργεια.

Τα συμβούλια καλλιέργειας θα οργανωθούν σε δίκτυο, όπως και τα εργοστασιακά συμβούλια και τα συμβούλια παραγωγής και στατιστικής, ολοκληρώνοντας την ελεύθερη ομοσπονδία, που αποκαθιστά κάθε κομμούνα σαν πολιτική ενότητα και γεωγραφική υποδιαίρεση.

Οι ενώσεις των γεωγραφικών παραγωγών, όπως και οι ενώσεις των αγροτών, θα ομοσπονδοποιηθούν σε εθνικό επίπεδο (για όσο καιρό η Ισπανία θα είναι η μόνη χώρα που θα έχει πραγματοποιήσει τον κοινωνικό μετασχηματισμό) σύμφωνα με το είδος της παραγωγής, για την αποδοτικότερη ανάπτυξη της οικονομίας (...)

Θεωρούμε ότι με τον καιρό η νέα κοινωνία θα καταφέρει να παρέχει σε κάθε κομμούνα όλα τα απαραίτητα για την αυτονομία της τεχνολογικά μέσα, γιατί τόσο πιο ελεύθερος είναι ο άνθρωπος -η κομμούνα σ' αυτή την περίπτωση- όσο λιγότερο εξαρτάται από τους άλλους.

Οι ελευθεριακές κομμούνες και η λειτουργία τους

Η πολιτική έκφραση της επανάστασης στερεώνεται πάνω σ' αυτή την τριλογία: το άτομο, η κομμούνα, η ομοσπονδία.

Μέσα από ένα σχέδιο δραστηριοτήτων, εφαρμοσμένο σε όλες τις λειτουργίες, στην κλίμακα της (Ιβηρικής) χερσονήσου, η διανομή θα έχει χαρακτήρα αποκλειστικά κοινοτιστικό. Η βάση της διανομής θα είναι, κατά συνέπεια, η κομμούνα. Οι κομμούνες θα είναι αυτόνομες και ομοσπονδοποιημένες τοπικά και εθνικά για την εκτέλεση έργων κοινού ενδιαφέροντος. Το δικαίωμα της αυτονομίας δεν αναιρεί την υποχρέωση της εκπλήρωσης των συμφωνιών της κοινής συμβίωσης (...) Έτσι μια κομμούνα που θα καταναλώνει αλόγιστα θα αναγκάζεται να σεβαστεί τους περιορισμούς που μετά από ελεύθερη συζήτηση αποφάσισε η πλειοψηφία.

Αντίθετα, οι κομμούνες οι οποίες, αντιτιθέμενες στη βιομηχανοποίηση, επιλέγουν άλλους τρόπους συμβίωσης, όπως οι φυσιολάτρες ή οι γυμνιστές, θα δικαιούνται ρυθμίσεις διαφορετικές από τις γενικές συμβάσεις. Επειδή αυτές οι κομμούνες, λόγω του περιορισμένου αριθμού τους, δε θα μπορούν να καλύπτουν όλες τις ανάγκες τους, οι αντιπρόσωποί τους στα συνέδρια της Ιβηρικής Συνομοσπονδίας Ελευθεριακών Αυτόνομων Κομμούνων θα πραγματοποιούν συμφωνίες με τις υπόλοιπες αγροτικές και βιομηχανικές κομμούνες.

Για την καλύτερη διανομή της παραγωγής στις κομμούνες, μπορούν να δημιουργηθούν συμπληρωματικά βοηθητικά όργανα, όπως ένα Συνομοσπονδιακό Συμβούλιο Παραγωγής και Διανομής, με αντιπροσώπους στις Εθνικές Ομοσπονδίες Παραγωγής και στο ετήσιο συνέδριο των κομμούνων.

Εσωτερική λειτουργία της κομμούνας

Η κομμούνα θα πρέπει να ασχολείται με όλα όσα απασχολούν το άτομο. Θα πρέπει να φροντίζει, για την οργάνωση, τη ρύθμιση και τη βελτίωση της ζωής του πληθυσμού. Για τις κατοικίες, για τη διαχείριση των αγαθών που θα συγκεντρώνουν οι ενώσεις των παραγωγών, για την υγιεινή, τη στατιστική, την παιδεία, τις νοσηλευτικές εγκαταστάσεις και τα μέσα και το δίκτυο συγκοινωνίας. Να υποστηρίζει τις καλλιτεχνικές και πολιτιστικές δραστηριότητες και να οργανώνει τις σχέσεις με τις υπόλοιπες κομμούνες.

Για την εκπλήρωση αυτής της αποστολής θα ορίζεται ένα Κοινοτικό Συμβούλιο, με αντιπροσώπους των συμβουλίων της Αγροτικής / Βιομηχανικής Παραγωγής και Στατιστικής, Διανομής, Υγείας και Πολιτισμού.

Η διαδικασία της εκλογής των κοινοτικών συμβουλίων προορίζεται να ρυθμίσει τις αντιθέσεις που προκύπτουν από τις διαφορετικές πληθυσμιακές κοινότητες, σκοπεύοντας στην πολιτική αποκέντρωση των μεγαλουπόλεων και τη μετατροπή τους σε ομοσπονδίες από κομμούνες.

Όλες αυτές οι αναθέσεις δεν έχουν χαρακτήρα γραφειοκρατικό ή διευθυντικό. Εκτός από όσους επιτελούν εργασίες τεχνικές ή στατιστικής, οι υπόλοιποι θα συνεχίζουν να απασχολούνται κανονικά στη συνηθισμένη εργασία τους, μετά την οποία θα συγκεντρώνονται για να συζητήσουν τα δευτερεύοντα εκείνα θέματα που δεν χρειάζεται να απασχολήσουν γενικές συνελεύσεις.

Οι συνελεύσεις θα καλούνται όποτε το απαιτούν τα συμφέροντα της κομμούνας, με πρωτοβουλία είτε του κοινοτικού συμβουλίου είτε των κατοίκων.

Ανταλλαγή των προϊόντων

Η οργάνωσή μας θα είναι ομοσπονδιακή και θα εξασφαλίζει την ελευθερία του ατόμου μέσα στη συλλογικότητα και την κομμούνα, της κομμούνας μέσα στην ομοσπονδία και της ομοσπονδίας στη συνομοσπονδία.

Οι κάτοικοι κάθε κομμούνας θα αποφασίζουν οι ίδιοι για τα εσωτερικά της προβλήματα. Όταν πρόκειται για προβλήματα που αφορούν μια ευρύτερη περιοχή, όπως π.χ. η κατασκευή ενός δρόμου, θα τα αντιμετωπίζουν οι ομοσπονδίες, στις συνελεύσεις των οποίων θα αντιπροσωπεύονται όλες οι κομμούνες με τις θέσεις που θα έχουν προηγουμένως αποφασίσει στις γενικές τους συνελεύσεις.

Ομοίως, για θέματα περιφέρειας θα αποφασίζει η περιφερειακή ομοσπονδία, με βάση την επικρατούσα άποψη των κατοίκων της περιφέρειας.

Έτσι θα χειριζόμαστε όλα τα προβλήματα σε εθνική κλίμακα (για όσο καιρό τουλάχιστον θα περιοριζόμαστε στα εθνικά σύνορα).

Η εθνική οργάνωση θα ρυθμίζει τις εξωτερικές σχέσεις με το προλεταριάτο των υπόλοιπων χωρών, μέσω των αντιπροσωπευτικών τους οργανισμών, συνδεδεμένων όπως εμείς, με την Α.Ι.Τ.

Για την ανταλλαγή των προϊόντων από κομμούνα σε κομμούνα, τα κοινοτικά συμβούλια θα βρίσκονται σε επαφή με τις περιφερειακές ομοσπονδίες και το συνομοσπονδιακό συμβούλιο παραγωγής και διανομής, κοινοποιώντας τις ελλείψεις και τα πλεονάσματα. Τα προβλήματα θα λύνονται μέσω του δικτύου διασύνδεσης.

Σε ό,τι αφορά την κατανάλωση μέσα στην κομμούνα, θα γίνεται μέσω της κάρτας παραγωγού που θα εκδίδουν τα εργοστασιακά συμβούλια, δίνοντας το καταναλωτικό δικαίωμα για την κάλυψη των αναγκών. Η κάρτα παραγωγού αποτελεί ένα μέσο ανταλλαγής το οποίο θα καθορίζεται από δύο χαρακτηριστικά: 1) δε θα είναι μεταβιβάσιμη, 2) θα αντιστοιχεί σε μία μέση ρύθμιση, αναγράφοντας μια αξία από εργατοώρες, που θα έχει ισχύ εξαργύρωσης μέχρι ένα χρόνο μετά την έκδοσή της.

Για όσους δε μπορούν να εργαστούν θα εκδίδονται κάρτες κατανάλωσης από τα κοινοτικά συμβούλια.

Ωστόσο, δε μπορούμε να εισηγηθούμε μια οριστική ρύθμιση. Πρέπει να σεβαστούμε την αυτονομία κάθε κομμούνας και το δικαίωμά της να οργανώσει ένα δικό της σύστημα εσωτερικής ανταλλαγής, φτάνει να μη βλάπτει τα συμφέροντα των υπολοίπων.

Οι υποχρεώσεις των ατόμων στη συλλογικότητα και η απονομή δικαιοσύνης

Ο ελευθεριακός κομμουνισμός είναι αντίθετος με κάθε ποινικό σύστημα σωφρονισμού, πράγμα που συνεπάγεται την κατάργηση του παρόντος συστήματος και προπαντός την καταστροφή των μέσων βασανισμού και πειθάρχησης (κρατητήρια, κάτεργα, κλπ).

Θεωρούμε ότι ο κοινωνικός καθορισμός αποτελεί τη βασική αιτία των λεγόμενων παρανομιών και ότι με την εξαφάνιση των αιτιών που το γεννούν, το "έγκλημα" θα πάψει να υπάρχει.

Έτσι θεωρούμε ότι:

- 1) ο άνθρωπος δεν είναι κακός από τη φύση του και η εγκληματικότητα είναι φυσικό αποτέλεσμα των συνθηκών κοινωνικής αδικίας στις οποίες ζούμε
- 2) με την ικανοποίηση των ανθρώπινων αναγκών και με μία λογική και ανθρώπινη παιδεία, αυτά τα αίτια θα εξαφανιστούν.

Γι ' αυτό πιστεύουμε ότι στις περιπτώσεις όπου το άτομο δεν ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις του, τόσο σε ζητήματα ηθικής όσο και στην παραγωγική διαδικασία, θα είναι οι λαϊκές συνελεύσεις οι οποίες με αίσθημα αρμονίας και κρίνοντας κατά περίπτωση θα επιλύουν το ζήτημα.

Ο ελευθεριακός κομμουνισμός θα στηρίζει τη σωφρονιστική του δραστηριότητα πάνω στα μόνα μέσα στα οποία η σύγχρονη επιστήμη αναγνωρίζει αυτό το δικαίωμα, την εκπαίδευση και την ιατρική. Όταν κάποιο άτομο, θύμα παθολογικών φαινομένων, διαταράσσει την κατακτημένη ανάμεσα στους ανθρώπους αρμονία, η θεραπευτική παιδαγωγική θα αναλαμβάνει να ρυθμίσει την ανισορροπία, αποκαθιστώντας του το αίσθημα της κοινωνικής υπευθυνότητας που του στερήσε μια παράλογη φυσιολογία.

Η οικογένεια και οι σεξουαλικές σχέσεις

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η οικογένεια υπήρξε ο πρώτος πολιτισμικός πυρήνας του ανθρώπινου γένους και έχει να παρουσιάσει αξιοθαύμαστα χαρακτηριστικά πολιτισμού, ηθικής και αλληλεγγύης. Μέσα στην εξέλιξη, οδήγησε στη δημιουργία της φατρίας, της φυλής, του λαού και της εθνότητας και πρέπει να υποθέσουμε ότι θα συνεχίσει να υπάρχει για πολύ καιρό.

Η επανάσταση δεν πρέπει να επέμβει βίαια στην οικογένεια, εκτός από εκείνες τις περιπτώσεις της καταστροφικής σύνθεσης στις οποίες τα άτομα πρέπει να βοηθηθούν στο δικαίωμα της αποχώρησης.

Αφού το πρώτο μέλημα της επανάστασης θα είναι η οικονομική ανεξαρτησία κάθε ανθρώπινης ύπαρξης, η οφειλόμενη στην οικονομική εξάρτηση υποτέλεια της γυναίκας στον άνδρα θα εξαφανιστεί. Τα δύο φύλα θα είναι ίσα, τόσο σε δικαιώματα όσο και σε υποχρεώσεις.

Ο ελευθεριακός κομμουνισμός διακηρύσσει τον ελεύθερο έρωτα, με μόνη δέσμευση την κοινή θέληση του άνδρα και της γυναίκας, εξασφαλίζοντας στα παιδιά τη φροντίδα της συλλογικότητας και προφυλάσσοντάς τα από τις ασθένειες με τη χρήση της υγιεινής.

Επίσης, με μια καλή σεξουαλική αγωγή που θα αρχίζει από το σχολείο, θα οδηγηθούμε, σύμφωνα με τις αρχές της γενετικής σε μια βελτίωση της ανθρώπινης φυσιολογίας¹[1]. Τα ανδρόγυνα θα ζευγαρώνουν συνειδητά, δίνοντας ζωή σε παιδιά υγιή κι ευτυχισμένα.

Σχετικά με τα προβλήματα ηθικής φύσης που μπορεί να προκαλέσει ο έρωτας σε μια ελευθεριακή κομμουνιστική κοινωνία, όπως αυτά που οφείλονται σε ερωτικές αντιζηλίες, η κοινότητα και η ελευθερία η ίδια δεν έχουν παρά δύο δυνατότητες. Για όποιον επιθυμεί έρωτα κτηνωδώς και με τη βία, αν δεν αρκέσει η συμβουλή και ο σεβασμός των ατομικών δικαιωμάτων, θα πρέπει να καταφεύγουμε στην απομάκρυνση. Για πολλές ασθένειες αρκεί η αλλαγή του αέρα. Για την "ασθένεια" του έρωτα, που οδηγεί στο πείσμα και την τύφλωση πρέπει να συμβουλευόμαστε την αλλαγή κομμούνιας, απομακρύνοντας τον ασθενή από την αιτία που τον τρελαίνει και τον τυφλώνει, αν και δεν είναι πιθανό ότι τέτοια περιστατικά θα δημιουργούνται σε ένα περιβάλλον σεξουαλικής ελευθερίας.

Για το ζήτημα της θρησκείας

Το δικαίωμα στη θρησκεία, εκδήλωση καθαρά υποκειμενική της ανθρώπινης ύπαρξης, θα αναγνωρίζεται εφόσον θα παραμένει στο ιερό της ατομικής συνείδησης, με κανένα τρόπο όμως δεν θα επιτρέπεται η ηθική ή διανοητική επιβολή και η δημόσια επίδειξη.

Τα άτομα θα είναι ελεύθερα να πιστεύουν σε όποιο θεό θέλουν, όμως οι τελετουργίες θα εξαφανισθούν.

Για την εκπαίδευση, την τέχνη, την επιστήμη και τον ελεύθερο πειραματισμό

Το πρόβλημα της παιδείας πρέπει να αντιμετωπισθεί με ριζοσπαστικές κινήσεις. Αρχικά πρέπει να καταπολεμηθεί ενεργητικά και συστηματικά ο αναλφαβητισμός. Η κουλτούρα θα αποκατασταθεί σε όσους τους την είχαν στερήσει. Είναι ένα καθήκον επανόρθωσης της κοινωνικής αδικίας που πρέπει να επιτελέσει η επανάσταση, γιατί όπως ο καπιταλισμός υπεξείρεσε και κατακράτησε τον πλούτο της κοινωνίας, οι πόλεις έκαναν το ίδιο για την κουλτούρα και την παιδεία.

Το επιμορφωτικό μας έργο πρέπει να χωριστεί σε δύο χρονικές περιόδους. Έχουμε να επιτελέσουμε ένα εκπαιδευτικό έργο αμέσως μετά την επανάσταση και ένα πολιτιστικό έργο στη διαμορφωμένη πια νέα κοινωνία.

Το άμεσο θα είναι να προσφέρουμε στον αναλφάβητο πληθυσμό μια βασική παιδεία αποτελούμενη, για παράδειγμα, από τη διδασκαλία της ανάγνωσης, της γραφής, της αρίθμησης, της φυσιογνωσίας, της υγιεινής, της ιστορίας και της ιστορίας της επανάστασης, της θεωρίας για την ανυπαρξία του θεού κλπ.

Αυτό μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσα σε δύο χρόνια με τη βοήθεια ενός μεγάλου αριθμού μορφωμένων νέων, υπο την επίβλεψη της Εθνικής Ομοσπονδίας Παιδείας, η οποία, με την ανακήρυξη του Ελευθεριακού Κομμουνισμού θα κατασχέσει όλα τα εκπαιδευτικά κέντρα και θα αξιολογήσει τους επαγγελματίες καθηγητές καθώς και τους εθελοντές. Η Ομοσπονδία θα αποκλείσει όλους όσους φανούν ανίκανοι νοητικά και κυρίως ηθικά, να προσαρμοστούν στις απαιτήσεις μιας ελεύθερης εκπαίδευσης. Η αξιολόγηση θα γίνει με δοκιμή πάνω στην πράξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Η παιδεία, έχοντας την αποστολή της διαμόρφωσης μιας νέας ανθρωπότητας, θα είναι ελεύθερη, επιστημονική και ίση για τα δύο φύλα, παρέχοντας τη δυνατότητα της πρακτικής εξάσκησης σε κάθε τομέα της ανθρώπινης γνώσης και δραστηριότητας (...)

Θεωρούμε σαν βασική λειτουργία της εκπαίδευσης τη δημιουργία ανθρώπων με δικό τους κριτήριο. Επίσης ο καθηγητής πρέπει να στοχεύει στην πλήρη ανάπτυξη των ξεχωριστών δυνατοτήτων κάθε παιδιού.

Από το παιδαγωγικό σύστημα που θα αναπτυχθεί στον ελευθεριακό κομμουνισμό θα αποκλειστεί ολοκληρωτικά το σύστημα "τιμωρία - επιβράβευση", γιατί σ' αυτό οφείλεται η δημιουργία των ανισοτήτων.

Ο κινηματογράφος, το ραδιόφωνο και τα εκπαιδευτικά μέσα (βιβλία, φυλλάδια, προβολές) θα χρησιμοποιηθούν για τη γρήγορη ηθική και διανοητική διαμόρφωση των παρόντων γενεών και για την ανάπτυξη της προσωπικότητας των παιδιών (...)

Εκτός από την καθαρά εκπαιδευτική διαδικασία, η ελευθεριακή κομμουνιστική κοινωνία θα παρέχει σε όλους τους ανθρώπους πρόσβαση στην τέχνη, την έρευνα, την επιστήμη... γιατί οι παραγωγοί δεν θα χωρίζονται σε χειρώνακτες και διανοούμενους, αλλά όλοι θα είναι και τα δύο εναλλάξ.

Υπάρχουν ανάγκες του πνεύματος πέρα από τις υλικές, που εκδηλώνονται δυνατότερα σε μια κοινωνία που ικανοποιεί τις υλικές και απελευθερώνει ηθικά τον άνθρωπο. Όλες αυτές τις ανησυχίες, μια κοινωνία βασισμένη στην ελεύθερη έρευνα και στην ελευθερία όλων των εκδηλώσεων της ανθρώπινης ζωής δε μπορεί να τις αγνοεί κάτω από το βάρος οποιουδήποτε συμβιβασμού της αναγκαιότητας, ούτε να τις καταπνίγει όπως συμβαίνει τώρα, αλλά, αντίθετα, πρέπει να τις υποστηρίζει και να τις ενισχύει γιατί ο άνθρωπος δεν ζει μόνο με "ψωμί", αντίθετα καταραμένη είναι η ανθρωπότητα όταν με το "ψωμί" μόνο ζει ο άνθρωπος.

Η υπεράσπιση της επανάστασης

Συζητάμε για την αναγκαιότητα της υπεράσπισης των κατακτήσεων του λαού που θα επιτευχθούν μέσω της επανάστασης γιατί σήμερα στην Ισπανία υπάρχουν περισσότερες πιθανότητες για την επανάσταση απ' ότι στις χώρες που την περιτριγυρίζουν και οι καπιταλιστές αυτών των χωρών δε θα ήθελαν να δουν τα συμφέροντά τους να απειλούνται.

Γι' αυτό, για όσο καιρό η κοινωνική επανάσταση δεν θα έχει θριαμβεύσει στον πλανήτη, θα ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα για την υπεράσπιση του νέου συστήματος, τόσο από μια ξένη καπιταλιστική επέμβαση, όπως προαναφέραμε, όσο και για να αποτραπεί η αντεπανάσταση μέσα στη χώρα. Όμως ένας μόνιμος ξεχωριστός στρατός αποτελεί το μεγαλύτερο κίνδυνο για την επανάσταση, γιατί κάτω από την επιρροή του μπορεί να προκύψει η δικτατορία που θα της δώσει το θανάσιμο χτύπημα.

Τις πρώτες στιγμές του αγώνα, αν στρατιωτικές δυνάμεις ενωθούν με το λαό, θα πολεμήσουν μαζί του στους δρόμους ενάντια στην αστική τάξη. Όταν αυτή θα έχει ηττηθεί, ο ρόλος τους θα έχει τελειώσει.

Ο ένοπλος λαός θα είναι η μεγαλύτερη εγγύηση ενάντια σε κάθε απόπειρα παλινόρθωσης του καθεστώτος, είτε από δυνάμεις του εξωτερικού, είτε από δυνάμεις του εσωτερικού. Υπάρχουν χιλιάδες αγωνιστές που έχουν λιποταχτήσει από τους στρατώνες και γνωρίζουν τις σύγχρονες τακτικές μάχης.

Κάθε κομμούνια θα έχει τον οπλισμό για την αυτοάμυνά της, μέχρι την πλήρη εξασφάλιση της επανάστασης οπότε τα όπλα θα καταστραφούν για να μετατραπούν σε εργαλεία. Υπάρχει ανάγκη να αποκτηθούν πολυβόλα, τανκς, θωρακισμένα οχήματα, αεροπλάνα και αντιαεροπορικά γιατί η πραγματική απειλή εξωτερικής επέμβασης υπάρχει από τον αέρα.

Αν έρθει αυτή η στιγμή, ο λαός θα κινητοποιηθεί αστραπιαία για να κάνει φράγμα στον εχθρό (...) Σ' αυτή την κινητοποίηση θα χρειαστούν όλα τα πρόσωπα και των δυο φύλων για τον αγώνα και τις διάφορες απαραίτητες για τη μάχη δραστηριότητες.

Τα σώματα της συνομοσπονδιακής άμυνας, εξαπλωμένα μέχρι τα κέντρα παραγωγής θα είναι η αποτελεσματικότερη υπεράσπιση της επανάστασης (...)

Γι' αυτό διακηρύσσουμε:

1) Ο αφοπλισμός του καπιταλισμού συνεπάγεται την κατοχή των όπλων από τις κομμούνες, που θα αναλάβουν την υπεράσπισή τους και θα οργανώσουν την άμυνα σε εθνικό επίπεδο.

2) Στο διεθνές πεδίο, πρέπει να οργανώσουμε μια τεράστια προπαγανδιστική εκστρατεία, ώστε οι εργαζόμενοι κάθε χώρας να συγκροτήσουν κινήματα αλληλεγγύης, αντιτιθέμενα σε κάθε απόπειρα επέμβασης των κυβερνήσεών τους. Συγχρόνως η Ιβηρική Συνομοσπονδία Ελευθεριακών Αυτόνομων Κομμούνων θα ενισχύσει ηθικά και υλικά όλους τους καταπιεσμένους του πλανήτη για να απελευθερωθούν για πάντα από την κτηνώδη κυριαρχία του κράτους και του κεφαλαίου.

+++++

Αυτό το κείμενο δεν πρέπει να θεωρηθεί σαν κάτι το οριστικό, σαν ένας κλειστός καθορισμός των στόχων του δημιουργικού έργου του επαναστατικού προλεταριάτου. Η πρόθεσή μας είναι να χαραχθούν οι γενικές γραμμές της πορείας του κόσμου της παραγωγής προς την ολική του απελευθέρωση. Είθε οι σκέψεις, τα αισθήματα και οι ικανότητες του καθενός να βελτιώσουν το έργο μας.

[1] Αναφέρεται στην καταπολέμηση της ιδιαίτερα διαδεδομένης στην ισπανική ύπαιθρο αιμομιξίας που σε συνδυασμό με την κακή διατροφή των βρεφών, οδηγούσε συχνά σε περιπτώσεις βιολογικού εκφυλισμού. (σ.μ)

Editorial της Solidaridad Obrera, την επομένη της λήξης του συνεδρίου

Το παραπάνω κείμενο αποτελεί σχολιασμό του συνεδρίου της Σαραγόσα (1936) που δημοσιεύτηκε στη Solidaridad Obrera, Από το βιβλίο του Jose Peirats, "La CNT Y la Revolución Española", 1ος τόμος, εκδόσεις La Cuchilla, Κολομβία, 1988

Ολοκληρώθηκαν οι εργασίες του μεγαλειώδους έκτακτου εθνικού συνεδρίου της CNT, ενός συνεδρίου επαναστατικού. Οι αντιπρόσωποι των ενιαίων συνδικάτων όλης της Ισπανίας κατέγραψαν με σοβαρότητα και διαύγεια τις γενικές γραμμές της πραγματικής κοινωνικής μεταμόρφωσης που διαδραματίζεται στην Ισπανία.

Είναι μάταιο να προσπαθήσεις να ξεχωρίσεις κάποια από τις αποφάσεις που πάρθηκαν γιατί είναι όλες τους εξαιρετικές. Αυτό το συνέδριο δεν μπορεί να συγκριθεί με κανένα απ' όσα έγιναν μέχρι τώρα. Ήταν ένα συνέδριο μοναδικό. Το συνέδριο της ενότητας, της επανάστασης, του ελευθεριακού κομμουνισμού.

Εχθροί και φίλοι μείναν άφωνοι. Εργάτες και αστοί μείναν έκπληκτοι. Κανείς δεν μπόρεσε να γράψει ούτε μια γραμμή ενάντια στο συνέδριο. Μια εφημερίδα των ρεπουμπλικάνων το ανέφερε σαν παράδειγμα απ' το οποίο πρέπει να διδαχτεί το αστικό κοινοβούλιο. Η "Humanitat" εξείρε την σημασία του. Η "Claridad", όργανο των επαναστατών σοσιαλιστών, το περιέγραψε ως υποδειγματικό. Τα δημοσιογραφικά όργανα της αστικής τάξης έβγαλαν μια κραυγή αγωνίας. Η CNT, κατά τη διάρκεια των 12 ημερών του συνεδρίου, μονοπώλησε όλη την πολιτική και κοινωνική ζωή.

Το συνέδριο τέλειωσε, αλλά τώρα αρχίζει το πραγματικό έργο της συνομοσπονδιακής ανασυγκρότησης και της προετοιμασίας της επανάστασης.

Με την μεγαλύτερη ταχύτητα πρέπει να ολοκληρώσουμε το έργο των αντιπροσώπων του συνεδρίου. Εκεί δεν κυριάρχησε κανένα προσωπικό κριτήριο. Πρυτάνευσε η συλλογική σκέψη, η ιδέα του όλου σαν συνόλου. Υπήρξε ομοφωνία. Ομόφωνα λοιπόν θα πραγματοποιήσουμε τις αποφάσεις.

Το πρόβλημα των συνδικάτων της συνομοσπονδιακής αντιπολίτευσης δεν υπάρχει πια. Τώρα υπάρχει μόνο η CNT. Η Ανδαλουσία, το Λεβάντε και η Καταλωνία πρέπει το συντομότερο δυνατό να συγκαλέσουν τα περιφερειακά τους συνέδρια για να δοθεί ένα οριστικό τέλος στο πρόβλημα του σχίσματος, σύμφωνα με τις αποφάσεις του συνεδρίου της Σαραγόσα.

Δεν πρέπει να δυσχεράνουμε την πορεία της επανάστασης ανασταίνοντας παλιές διχόνοιες ή προσωπικές διαφορές. Το παρελθόν πέθανε δίνοντας τη θέση του σ' ένα λαμπρό μέλλον.

Για την επανένταξη των δυνάμεων της αντιπολίτευσης στους κόλπους της CNT πρέπει όλοι οι σύντροφοι να συμπεριφερθούν με αδελφосύνη, κατανόηση, αρμονία, ψυχραιμία και πίστη στις ιδέες. Το απαιτούν τα υπέρτατα συμφέροντα της επανάστασης.

Έχοντας κατακτήσει την ενότητα της συνομοσπονδίας, πρέπει να πραγματοποιήσουμε ταχύτατα την επαναστατική συμμαχία. Ούτε μία από τις ενώσεις της CNT δεν πρέπει να συνεργαστεί με οποιοδήποτε αστικό ή πολιτικό κόμμα. Όλοι πρέπει να στηρίζουμε το επαναστατικό σύμφωνο που αποφασίστηκε στο συνέδριο. Θα συμμαχήσουμε μόνο με την UGT και μόνο όταν αυτή αποδεχθεί στο εθνικό της συνέδριο τη βάση της συμμαχίας που πρότεινε η CNT. Με όλα τα μέσα πρέπει να πείσουμε τους εργάτες της UGT να σπάσουν τους δεσμούς που τους ενώνουν με τα αστικά κόμματα που ουσιαστικά στηρίζουν το καθεστώς.

Η δράση μας και η προπαγάνδα μας πρέπει να είναι ακριβής αντανάκλαση του συνεδρίου, δίνοντας ιδιαίτερη βαρύτητα στην συνομοσπονδιακή θεώρηση του Ελευθεριακού Κομμουνισμού. Οι προπαγανδιστές της οργάνωσης πρέπει να μείνουν προσηλωμένοι στις αποφάσεις του συνεδρίου, παραμερίζοντας τις προσωπικές τους εκδοχές, διαλύοντας κάθε σύγχυση και διαδίδοντας τη σιγουριά των ξεκάθαρων και σταθερών αποφάσεων. Πρέπει να ακουστεί παντού και πιστά η φωνή του συνεδρίου της Σαραγόσα, που είναι η έκφραση των συναισθημάτων της συντριπτικής πλειοψηφίας των μελών της CNT. Το αντίθετο θα ήταν φραγμός στην πορεία της προλεταριακής επανάστασης.

Εμπρός λοιπόν! Με υπευθυνότητα, με διαύγεια, με ομοψυχία. Να επανοικοδομήσουμε το συνδικαλιστικό μας κίνημα. Να θέσουμε τις βάσεις της Ισπανικής Επανάστασης που θα συντρίψει το καπιταλιστικό σύστημα. Το συνέδριο της Σαραγόσα έδειξε το δρόμο. Να ανταποκριθούμε στην ιστορική μας αποστολή: μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα να δείξουμε στους εργάτες όλου του κόσμου πώς γίνεται μια επανάσταση και πώς εφαρμόζονται στην πράξη οι αναρχικές ιδέες.